

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
07/2228-1 MOP

Vår ref.
200706957- /ÅST

Dato
10.01.2008

Høring - Forslag til regler som skal bidra til økt åpenhet og rolleklarhet i kommuner og fylkeskommuner mv.

Vi viser til Kommunal- og regionaldepartementets brev av 3. oktober 2007 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

Valgbarhetsbegrensninger

Vi mener det er lite hensiktsmessig å innføre regler som utelukker ordfører, varaordførere og medlem av kommune- og fylkesråd fra å sitte i styret i interkommunale selskaper og aksjeselskaper som kommunen eier eller medeier i. Det bør forventes av kommunene, i kraft av deres eierrolle, at de setter sammen styrer for kommunale selskaper med den kompetansen som er nødvendig for at styret skal kunne ivareta sine oppgaver. En lovregulering på dette området vil etter vår oppfatning være en uheldig inngripen i både kommunenes eierbeføyelser og i det lokalpolitiske handlingsrommet. Vi mener at opplæring i styrearbeid og utarbeidelse av etiske retningslinjer internt i kommunene i like stor grad vil kunne bidra til større bevissthet om styrerollen og økt kunnskap om styring av selskaper.

Åpenhet og lovlighetskontroll

I lys av det pågående arbeidet med å styrke prinsippet om offentlighet i forvaltningen, mener vi det er hensiktsmessig å innta en bestemmelse som eksplisitt gir adgang til å kreve kontroll med lovligheten av lukkingsvedtak. Bestemmelsen bør imidlertid formuleres som en presisering, og ikke slik at den indirekte innebærer en innskrenkning av bestemmelsen i § 59 nr. 1 første punktum.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 42

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.: 972 417 831

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 34

Saksbehandler
Åshild Tveit
22 24 51 40

Vi støtter også standpunktet om at avgjørelsen om habilitet kan gjøres til gjenstand for lovlighetskontroll. Vi tillater oss likevel å påpeke at dette ikke skaper grunnlag for lovlighetskontroll i tilfeller der det ikke er truffet noe "vedtak" om habilitet, f.eks. fordi visse forhold har vært skjult på det aktuelle tidspunktet.

Kommunal- og regionaldepartementet bør også benytte anledningen til å avklare mer generelt om det er ønskelig at den generelle rettsforståelsen som Sivilombudsmannen la til grunn ved tolkningen av kommuneloven § 59 i 2004, legges til grunn i tiden fremover, og hvordan dette eventuelt bør komme til uttrykk på en klar måte i loven.

Godtgjøring

Vi har ingen merknader til forslaget om at det bør fremgå klart av regelverket at kommunestyret fastsetter godtgjøringen til styret i kommunale foretak, og at representantskapet fastsetter godtgjøringen til styret i interkommunale selskaper. Vi er imidlertid mer usikre på hensiktsmessigheten av plasseringen bestemmelsene er gitt. Etter vår mening synes det mer nærliggende å plassere bestemmelsene i kommuneloven kapittel 11 og i loven om interkommunale selskaper.

Suspensjon av folkevalgte

Når det gjelder utformingen av endringene i kommuneloven § 15 nr. 3, finner vi grunn til å gjøre oppmerksom på at reguleringen av lovbrudd som på ulike måter innebærer en krenkelse av valgordningen, er foreslått endret i Ot. prp. nr. 8 (2007-2008) Om lov om endringer i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 mv., se s. 205-209. Straffebudene for kjøp og salg av stemmer, uberettiget valgdeltakelse og forvanskning av valgresultat er nå foreslått inntatt i ny straffelov kapittel 19, i §§ 151 til 154. Vi ber departementet være oppmerksom på forslaget, og om at det forbereder de nødvendige oppdateringer av henvisningene til straffeloven innen denne trer i kraft. Ny straffelov vil tidligst tre i kraft medio 2009.

Vedrørende forholdet til Svalbard

Longyearbyen lokalstyre er det lokale folkevalgte organet på Svalbard, valgt av innbyggerne i Longyearbyen. Lokalstyret ble etablert i 2002. Svalbardloven av 17. juni 1925 nr. 11 har i kapittel 5 regler for Longyearbyen lokalstyre som er laget etter modell av kommuneloven. Reglene har også blitt endret i takt med endringer i kommuneloven de seinere årene, sist endringer som følge av Ot.prp. nr. 96 (2005-06). I utgangspunktet bør de samme prinsippene gjelde for Longyearbyen lokalstyre som for kommunene med mindre det er spesielle grunner til noe annet. Forslagene i foreliggende høringssak er av en slik karakter at de også bør gjøres gjeldende for Lokalstyret.

Flere av endringene vil automatisk bli gjort gjeldende gjennom endringene i kommuneloven gjennom henvisningsbestemmelser i svalbardloven. Det gjelder forslagene til endringer av § 48 nr. 5 (jf. svalbl. § 40), § 59 nr. 1 og 3 (jf. svalbl. § 43), § 65 nr. 2 (jf. svalbl. § 42), § 78 nr. 6 (jf. svalbl. § 44), fvl. § 6 første ledd bokstav e (jf. svalbl. § 32) og forskrift til kommuneloven 24. august 2006 nr. 1033 (jf. svalbl. § 40 og § 42). Det har vi ikke innvendinger mot.

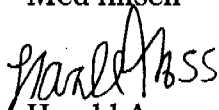
I tillegg vil det måtte gjøres endringer i saksbehandlingsforskriften (forskrift 14. desember 2001 nr. 1392 om saksbehandlingsregler for Longyearbyen lokalstyre og om de folkevalgtes rettigheter og plikter) § 15 og § 6, som tilsvarer kommuneloven § 15 og § 30. Dette vil Justisdepartementet ta ansvar for.

Kommuneloven § 1 har sin parallell i svalbardloven § 29. Etter vårt syn er det også naturlig å foreslå en tilsvarende endring der. Vi foreslår at følgende tillegg blir tatt inn i svalbardloven § 29:

"Bestemmelsene i dette kapitlet skal også legge til rette for en tillitskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard."

Vi ber med dette om at Kommunal- og regionaldepartementet følger opp endringen av svalbardloven i den kommende proposisjonen om endringer i kommuneloven. Ta gjerne kontakt med Justisdepartementets polaravdeling v/Ingegjerd Nordeng om dette.

Med hilsen

Harald Aass
seniorrådgiver

Åshild Tveit
førstekonsulent